

Samráðsgátt
Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Mál nr. S-28/2025

Reykjavík, 26. febrúar 2025

Umsögn vegna frumvarps sem felur í sér innleiðingu reglugerðar (ESB) 2023/1114 um markað fyrir sýndareignir.

SFF eru almennt séð jákvæð gagnvart þessu frumvarpi enda mikilvægt að setja heildstæðar og skýrar leikreglur fyrir þennan hluta fjármálamarkaðarins sem hefur lengst af staðið nánast utan laga og reglna. Í ljósi þess hversu áhættusöm fjárfesting í sýndareignum, eins og rafmyntum, almennt er mun þetta frumvarp auka neytendavernd sem skiptir miklu máli. Líklegt má telja að almenningur sé að jafnaði ekki vel upplýstur um hve mikil þessi áhætta er. Lögin sjálf tryggja því ekki að almenningur brenni sig á fjárfestingu í sýndareignum vegna mikilla verðsveiflna.

Fjárfesting í sýndareignum er mjög áhættusöm og mikið áhættusamari en kaup í hefðbundnum verðbréfum eins og hlutabréfum og skuldabréfum. Hefðbundin verðbréf hafa eitthvað framtíðargreiðsluflæði sem eigandi bréfsins getur vænst að fá í framtíðinni. Með því að núvirða þetta framtíðargreiðsluflæði má fá eitthvert mat á virði verðbréfa. Jafnan gildir að verð verðbréfa sveiflast yfirleitt í kringum þetta virði þannig að leiti það frá þessu virði muni það til lengri tíma litið aftur leita í áttina að því. Það má því segja að undirliggjandi virði togi verðið í áttina til sín yfir tíma. Í flestum sýndareignum er engu framtíðargreiðsluflæði að skipta. Það er því ekkert virði sem ætti að toga verð sýndareigna upp eða niður. Af þeim sökum má álykta að verð á rafmyntum gæti allt eins verið núll eða 1000 sinnum hærra en það er á hverjum tíma. Þessi skortur á virði út frá framtíðargreiðsluflæði skýrir að miklu leyti hvers vegna verðsveiflur með sýndareignir eru mikið meiri en verðsveiflur á verðbréfum. Skorturinn hefur einnig þau áhrif að verð á slíkum eignum getur hrapað hlutfallslega mjög mikið á stuttum tíma.

Umfang og umræða um sýndareignir hefur aukist mikið á síðustu árum samfara mikilli hækkun á verði þeirra. Líklegt er að þessi þróun hafi hvatt til almennari þátttöku heimila í sýndareignum. Þessi þróun gæti haldið áfram sem myndi gera

heimilin enn útsettari fyrir mögulegu verðfalli á rafmyntum. SFF hafa áður bent á mikilvægi þess að auka fjármálalæsi hér á landi svo að heimili séu betur í stakk búin til þess að taka upplýstar fjármálalegar ákvarðanir vitandi um þá áhættu sem þær ákvarðanir fela í sér. Ef eign heimila í rafmyntum mun koma til með að verða enn almennari en hún er í dag er ljóst að gott fjármálalæsi þjóðarinnar verður enn mikilvægara. Fjármálalæsi er ekki hluti af námskrá grunnskóla í dag og ætti þessi þróun á umfangi rafmynta að hvetja enn frekar til þess að námskránni verði breytt.

*Með vinsemd og virðingu
f.h. Samtaka fyrirtækja í fjármálaþjónustu*

Gústaf Steingrímsson, hagfræðingur SFF